

EFFECTIVENESS OF CERVICAL CANCER SCREENING IN WOMEN TARGET GROUPS BY SUB-DISTRICT HEALTH PERSONNEL IN CONTRACTING UNIT PRIMARY CARE NETWORK OF NONGBUALUMPHU MAUNG DISTRICT.

Kwanjit Kongputtikul, Dipin Nursing Science BN.S.

Social Medicine Department Nongbualumphu Hospital

Abstract

The objectives of this survey research were to evaluate the effectiveness of cervical cancer screening in women target groups by 63 sub-district health personnel in contracting unit primary care network of nongbualumphu maung district and to explain the relationship between personal factor, knowledge about screening, attitude towards working, management resources and administration process. The data collection was done by using a questionnaire. The collected data was analyzed by mean of percentage, arithmetic mean, standard deviation, maximum value, minimum value, Chi-square Test and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient with the level of statistic significance (α) = 0.05.

The results showed that the effectiveness of cervical screening in women target groups by sub-district health personnel in contracting unit primary care network of nongbualumphu maung district feel at a level that required some improvement at 56.86%, knowledge sub-district health personnel about cervical cancer screening was low at 90.2% attitude towards this screening work was good at 74.56% After analyzing the relationship between personal factor, e.g. gender, age, marriage status, level of education, present job title, income, working experience and training experience and training experience, it was found that these factors were not related to the effectiveness of cervical cancer screening in women target groups. In regard to the manpower factor and tool equipment factor, it was found that it was significantly related to the effectiveness of cervical cancer screening in women target groups at a statistic test level ($P = 0.009$) and ($p = 0.017$). The financial factor were not related to the effectiveness of cervical cancer screening in women target groups. In addition, the administration process was not related to the effectiveness of cervical screening in women target groups.

The suggestion of this study is that health personnel competency should be developed in term of Knowledge, skills, techniques and methods of cervical cancer screening to enhance quality and to ensure accurate and constant screening. Executives should give strong support to the workforce so that personnel, tool equipment are adequate and appropriate for this work.

Keywords : Cervical Cancer/women Target Groups/Sup-District Health Personnel

ประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสตรีกลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู

ขวัญจิต คงพุดิคุณ, ป.พย.

กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลหนองบัวลำภู

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู และเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการตรวจคัดกรอง ทักษะต่อการดำเนินงาน ทรัพยากรการบริหารและกระบวนการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จำนวน 63 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด การทดสอบไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) = 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรปรับปรุง ร้อยละ 56.86 ความรู้เกี่ยวกับการคัดกรองของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 90.2 ทักษะต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ร้อยละ 74.51 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน รายได้ ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การฝึกอบรมพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายสำหรับปัจจัยด้านกำลังคนและปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่ามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ ($P=0.009$) และ ($P=0.017$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านการเงินพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการบริหารก็พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในด้านความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการตรวจที่มีคุณภาพถูกต้องอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้บริหารควรสนับสนุนด้านกำลังคนและวัสดุอุปกรณ์ ให้มีความพอเพียงและเหมาะสมต่อการดำเนินงาน

คำสำคัญ : มะเร็งปากมดลูก / สตรีกลุ่มเป้าหมาย / เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล

บทนำ

ในแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ 9¹ ได้กำหนด ยุทธศาสตร์การสร้างสุขภาพเชิงรุกโดยการส่งเสริมนวัตกรรม และมาตรการ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ควบคุม และป้องกัน โรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสุขภาพ ซึ่งรวมถึง มะเร็งปากมดลูก โดยในปีงบประมาณ 2549-2550 กำหนด ให้สตรีที่มีอายุ 35, 40, 45, 50, 55 และ 60 ปี (สตรีกลุ่ม เป้าหมาย) ในพื้นที่รับผิดชอบ ต้องได้รับการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูก ร้อยละ 50 จึงได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนถึงแผนพัฒนาสาธารณสุขฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ตามแผนการตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ ประจำปี 2552 กำหนดให้สตรีกลุ่มเป้าหมาย ต้องได้รับการตรวจ คัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธีการตรวจภายใน เพื่อหา เซลล์มะเร็งปากมดลูก (Pap Smear) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 55 ซึ่งนโยบายสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู มี เป้าหมายการดำเนินงานงบประมาณ 2552 ร้อยละ 65

การดำเนินการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสตรีกลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบการดำเนินการตรวจ คัดกรองมะเร็งปากมดลูก จำเป็นต้องมีความรู้ มีเทคนิค เกี่ยวกับการตรวจที่ดีและถูกต้อง เพราะความรู้จะช่วยให้ สามารถคัดกรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากความรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยภายในบุคคลแล้วยังจะต้องมีทัศนคติที่ดีที่จะ ทำให้เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจและสนใจที่จะปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ตลอดจนต้องอาศัย ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งสนับสนุนให้งานประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้าน วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้ง กระบวนการบริหาร² การประเมิน ประสิทธิภาพเป็นการวัดผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ที่กำหนด โดยการควบคุมกิจกรรมให้ดำเนินงานไป ตามแผนและค้นหาปัญหาอุปสรรคเพื่อวางแผนแก้ไข และ นำไปสู่ความสำเร็จวัตถุประสงค์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เพื่อ ประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอ เมืองหนองบัวลำภู ซึ่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย บรรลุวัตถุประสงค์

ตามยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข และจะต้องเป็นผู้ ที่มีความรู้ มีทัศนคติที่ดีต่องาน รวมทั้งมีทรัพยากรการ บริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการบริหาร ที่เหมาะสม การประเมินประสิทธิผล จะทำให้ผู้วิจัยทราบ ถึงปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนแก้ไข และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงาน การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ของเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ให้ บรรลุวัตถุประสงค์ของงานต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงาน การตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอ เมืองหนองบัวลำภู เป็นอย่างไร
2. มีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการ ดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี กลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหารระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และผู้ปฏิบัติงาน ได้ทราบผลการประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานการ ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอเมืองที่ผ่านมา ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน และสามารถใช้ประโยชน์ จากผลการวิจัยครั้งนี้ในการกำกับการดำเนินงาน วางแผน ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงาน เครือข่ายบริการสุขภาพ ในเขตอำเภอเมืองให้ดียิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบศึกษาภาคตัดขวาง (Cross-sectional Study) ในระหว่างเดือนตุลาคม 2551 - กันยายน 2552 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่รับผิดชอบการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายอย่างน้อย 6 เดือน ของศูนย์สุขภาพชุมชน เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู รวม 21 แห่ง จำนวน 63 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่รับผิดชอบการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามและขอเก็บแบบสอบถาม

คืนภายใน 1 เดือน โดยผู้วิจัยจะไปส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลได้รับแบบสอบถาม จำนวน 51 คน คิดเป็น 80.95%

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ประสิทธิภาพการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู

จากการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู อยู่ในระดับดี ร้อยละ 43.14 และอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ร้อยละ 56.86 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละประสิทธิภาพการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	จำนวน (n = 51)	ร้อยละ
ระดับดี ($\geq$ ร้อยละ 65)	22	43.14
ระดับควรปรับปรุง ($<$ ร้อยละ 65)	29	56.86
Mean = 60.63 S.D. = 16.04 Min = 25 Max = 90		

ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ทักษะการการบริหารและกระบวนการบริหาร

ปัจจัยส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่รับผิดชอบการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสตรีกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.4 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 17.6 โดยที่ส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 60.8 รองลงมา คือ อายุไม่เกิน 30 ปี ส่วนสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 74.5 รองลงมา คือ สถานภาพโสด ร้อยละ 17.6 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 82.4 รองลงมา คือ ปริญญาโท ร้อยละ 9.8 ซึ่งส่วนใหญ่มีตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 51.0 รองลงมาคือ นักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 29.4 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท

รองลงมา คือมีรายได้ 10,000 - 15,000 บาท ร้อยละ 19.6 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 10 - 20 ปี ร้อยละ 60.7 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 25.5 และส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การอบรมความรู้ด้านการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ร้อยละ 64.7 และที่เคยมีประสบการณ์การอบรมความรู้ด้านการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ร้อยละ 35.3

ความรู้เกี่ยวกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกในระดับต่ำถึงร้อยละ 90.2 มีเพียงร้อยละ 9.8 เท่านั้น ที่มีความรู้ระดับปานกลาง และไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในระดับสูงเลย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ที่รับผิดชอบการดำเนินงานการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามระดับความรู้

ระดับความรู้	จำนวน (n = 51)	ร้อยละ
สูง	-	-
ปานกลาง	5	9.8
ต่ำ	46	90.2

ทัศนคติต่อการดำเนินงานการตรวจคัดกรอง มะเร็ง ปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย เจ้าหน้าที่ สาธารณสุขระดับตำบล ที่รับผิดชอบการดำเนินงานการ ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสตรีกลุ่มเป้าหมาย

ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการดำเนินงาน การตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูก ในระดับดี ร้อยละ 74.50 และระดับ ปานกลาง ร้อยละ 25.49 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ที่รับผิดชอบการดำเนินงานการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามทัศนคติ

ระดับทัศนคติ	จำนวน (n = 51)	ร้อยละ
ดี	38	74.51
ปานกลาง	13	25.49
ไม่ดี	-	-

ทรัพยากรการบริหาร

ด้านกำลังคน จากการศึกษา พบว่า ในด้าน กำลังเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสตรี กลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่บอกว่าเพียงพอ ร้อยละ 84.3 และเคยได้รับกำลังคนสนับสนุนในการดำเนินงาน ร้อยละ 60.8 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคอย่างเพียงพอ ร้อยละ 82.4 โดยที่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ ไม่เคยอบรมเทคนิคการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 52.9

ด้านการเงิน จากการศึกษา พบว่า ในด้าน การเงินเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ได้รับการสนับสนุน ร้อยละ 94.1 โดยที่แหล่งงบประมาณมาจากสำนักงานหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ ทั้งหมด ซึ่งงบประมาณดังกล่าว เจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่บอกว่า เพียงพอ ร้อยละ 52.9 และบอกว่ามีความ เหมาะสม ร้อยละ 72.5

ด้านวัสดุอุปกรณ์ จากการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ในการทำแปลสเมียร์

ร้อยละ 72.5 ได้รับการสนับสนุนคู่มือการดำเนินงาน ร้อยละ 80.4 ได้รับการสนับสนุนแบบฟอร์มรายงานต่างๆ ร้อยละ 94.1 และได้รับการสนับสนุนเอกสารแผ่นพับ/สื่อ สุขศึกษา ร้อยละ 92.2

กระบวนการบริหาร จากการศึกษา พบว่า การ วางแผนการดำเนินงาน และการประเมินผล โดยรวมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก (Mean = 4.04, SD = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนโดยรวมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก (Mean = 4.20, SD = 0.61) ด้านการดำเนินงาน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี (Mean = 3.90, SD = 0.54) และด้านการประเมินผล โดย รวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี (Mean = 4.01, SD = 0.55)

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการตรวจคัดกรอง ทัศนคติต่อการดำเนินงาน ทรัพยากรการบริหารและกระบวนการบริหาร กับประสิทธิผล การดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี กลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน รายได้ ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การฝึกอบรมความรู้ด้านการตรวจคัดกรอง ทุกปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย (P - value > 0.05)

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายทัศนคติ ทรัพยากรการบริหารและกระบวนการบริหาร กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ทัศนคติเกี่ยวกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ด้านกระบวนการบริหาร ในภาพรวมและแยกรายด้าน ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การประเมินผล ทุกปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย (P - value > 0.05)

ด้านทรัพยากรการบริหาร พบว่า ด้านกำลังคนและด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย (P - value < 0.05) ส่วนด้านการเงิน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย (P - value > 0.05)

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

มีผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จำนวน 34 คน ร้อยละ 66.66 ซึ่งปัญหาอุปสรรคในแต่ละด้าน มีดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับการตรวจคัดกรอง พบว่าเจ้าหน้าที่มีความรู้แต่ขาดทักษะการตรวจ ร้อยละ 13.72 และมีการจัดอบรมเฉพาะผู้รับผิดชอบ/เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับ

อบรม ร้อยละ 19.60 ทัศนคติต่อการดำเนินงาน พบว่ากลุ่มเป้าหมายไม่เห็นความสำคัญ ร้อยละ 15.68 กลุ่มเป้าหมายอายุและมีทัศนคติไม่ดีต่อการตรวจ ร้อยละ 39.21 ทรัพยากรการบริหาร ด้านกำลังคน พบว่า ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ (เจ้าหน้าที่น้อย) ร้อยละ 43.13 ด้านการเงิน พบว่า งบประมาณล่าช้า ร้อยละ 19.60 ค่าตอบแทนน้อย ร้อยละ 7.84 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า Speculum ไม่ได้ขนาดและปริมาณไม่เพียงพอ ร้อยละ 56.86 การบริหารจัดการ พบว่า ผู้รับบริการไปตรวจที่อื่น (คลินิก/รพ) ร้อยละ 7.84 ระบบการแจ้งผลการตรวจซ้ำ การแจ้งผลการตรวจล่าช้า ร้อยละ 11.76 ปัญหาอุปสรรคด้านอื่นๆ พบว่า สตรีกลุ่มเป้าหมายไม่อยู่/ทำงานต่างจังหวัด ร้อยละ 19.60 สตรีกลุ่มเป้าหมายอ้างว่าตรวจที่คลินิกแล้ว (ไม่มีผลยืนยัน) ร้อยละ 7.84 และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องทำไม่ตรงกับเป้าที่อยู่จริงในชุมชน ร้อยละ 3.92

อภิปรายผลการศึกษา

ประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรปรับปรุง ร้อยละ 56.86 คือผลงานขาดประสิทธิผล (ผลการดำเนินงานต่ำกว่าร้อยละ 65) สาเหตุประการหนึ่งของการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายไม่มีประสิทธิผล อาจเนื่องจากปัญหาอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สุขภาพชุมชนมีน้อยและมีภาระงานที่รับผิดชอบมากงานตามนโยบายเร่งด่วนมีมากทำให้ต้องมีการแบ่งงานกันทำ ดังที่ สมพงษ์ เกษมสิน³ ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารคือ การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหาร มาประกอบกันตามกระบวนการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคล เพื่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่มนั้น จะสามารถทำให้บรรลุภารกิจตามวัตถุประสงค์และเพื่อให้เกิดประสิทธิผลการดำเนินงานที่ดี ต้องอาศัย ทรัพยากร คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) ที่เรียกว่า 4M,S ปิยธิดา ตรีเดช และศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช⁴ และในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายยังเป็งานเฉพาะ

ของเจ้าหน้าที่ผู้หญิงที่ต้องผ่านการฝึกอบรมทักษะการตรวจ และมีเจ้าหน้าที่ที่ทำงานนี้เพียงคนเดียว ส่วนเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ก็มีงานประจำมากมายอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ ผาสุข ภัลย์จาริก⁵ ที่ศึกษาผลการปฏิบัติงานให้บริการ ตรวจหาเซลล์มะเร็งปากมดลูกระดับตำบล ในจังหวัด สุพรรณบุรี พบว่า ศูนย์สุขภาพชุมชนส่วนมากไม่มีผลการ ปฏิบัติงานเลย ร้อยละ 53.7

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งใน ปัจจุบัน รายได้ ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์ การฝึกอบรม พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล การดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี กลุ่มเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจากผลการวิเคราะห์ ทางสถิติจะไม่พบว่ามีสัมพันธ์ แต่ผู้บริหารควร เสริมสร้างการฝึกทักษะโดยการจัดการอบรมให้เจ้าหน้าที่ มีความรู้ มีทักษะในการตรวจที่ดีและถูกต้อง โดยอาจ กำหนดเป็นหลักสูตรการฝึกปฏิบัติ ระยะเวลาการฝึกที่ แน่นนอน เพื่อเจ้าหน้าที่มีทักษะ เทคนิค และวิธีการตรวจ ที่มีประสิทธิภาพ แม่นยำ ถูกต้อง ทั้งในด้านความรู้และ แนวทางการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับจิตติมา พานิชกิจ⁶ ที่ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการปฏิบัติงานสร้างเสริม ภูมิคุ้มกันโรคหัดของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย พบว่า ปัจจัย ส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานสร้างเสริม ภูมิคุ้มกันโรคหัด

ค่าความสัมพันธ์ด้านความรู้ พบว่า ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ดังที่ เทพนม เมืองแมน และสรวง สุวรรณ⁷ ได้กล่าวว่า ความรู้ ความ สามารถ และทักษะที่เป็นประโยชน์ ต้องมีการนำมาใช้ในการ แก้ปัญหาและทำงาน ในบทบาทหน้าที่ที่มีอยู่จึงเกิด ประสิทธิภาพที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับวีรัตน์ สุนทรสุข⁸ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับงานอนามัยแม่และเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์ กับประสิทธิผลการดำเนินงานอนามัยแม่และเด็กของสถาน อนามัยในจังหวัดกำแพงเพชร

ค่าความสัมพันธ์ด้านทัศนคติ พบว่า ทัศนคติต่อ การดำเนินงานไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการ ดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี กลุ่มเป้าหมาย

ค่าความสัมพันธ์ปัจจัยด้านกำลังคน พบว่า ปัจจัย

ด้านกำลังคนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงาน การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = 0.009$) อธิบายได้ว่า การ ดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี กลุ่มเป้าหมายเป็นนโยบาย ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับ ตำบล จะต้องดำเนินการให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ต้องมีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ และมีเจ้าหน้าที่ จากศูนย์สุขภาพชุมชนอื่นมาช่วยในการดำเนินงาน ย่อม ทำให้ประสิทธิผลการดำเนินงานดี และประสบผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังต้องมีการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ ทุกรูปแบบ มีสิ่งจูงใจสนับสนุน เช่น การให้ รางวัลแก่สตรีกลุ่มเป้าหมายที่มารับบริการการตรวจคัดกรอง ตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรทิพย์ พึ่งอ่อน⁹ พบว่า ทรัพยากรบุคคลมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ ของศูนย์สุขภาพชุมชน

ปัจจัยด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล การดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี กลุ่มเป้าหมาย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล แต่ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลการวิเคราะห์ทางสถิติจะพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ก็ตาม ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนงบประมาณให้รวดเร็ว มีความเพียงพอ และเหมาะสมกับ สภาพปัญหาพื้นที่ เพราะเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วย สนับสนุนให้การดำเนินงานสาธารณสุขเป็นไปอย่างราบรื่น และทำให้เกิดผลลัพธ์สู่เป้าหมายของความสำเร็จสอดคล้อง กับ หลุยส์ ทบวงษ์ศรี¹⁰ พบว่าแหล่งงบประมาณและการ จัดสรรงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงาน ของหัวหน้าสถานอนามัยตามแผนงานป้องกันและควบคุม โรคติดต่อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจเด็ก

ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล การดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี กลุ่มเป้าหมาย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล สอดคล้องกับบุญเรือง ชูชัยแสงรัตน์ และคณะ¹¹ ศึกษา การประเมินผลการพัฒนาสถานอนามัยในเขตพื้นที่ทั่วไป และพื้นที่เฉพาะ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาความไม่ เพียงพอของทรัพยากรในการปฏิบัติงานนั้น เป็นสาเหตุ หนึ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ มีผลการปฏิบัติงานต่ำ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและพบว่า เครื่องมือที่ทันสมัย จำเป็นในการให้บริการสาธารณสุข ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภู

ทรัพยากรการบริหาร	χ^2	Df.	P-value
ปัจจัยด้านกำลังคน	6.891	1	0.009
ปัจจัยด้านการเงิน	0.04	1	0.842
ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์	5.721	1	0.017

กระบวนการบริหารไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเป้าหมาย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล แม้ว่าจะมีการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเป็นงานนโยบายและแผนงานยุทธศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุขที่ทุกหน่วยบริการจะต้องเร่งดำเนินการให้สอดคล้องและได้เป้าหมายตามที่กำหนดก็ตาม แต่ในเรื่องระบบการแจ้งผลการตรวจให้ศูนย์สุขภาพชุมชนทราบควรเร็วขึ้น ตลอดจนควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกทุกรูปแบบ เพื่อให้สตรีกลุ่มเป้าหมายให้ความสำคัญกับการตรวจคัดกรองมากขึ้น สอดคล้องกับ การศึกษาของ กาญจนา อินทร์ชัย¹² พบว่า กระบวนการบริหารจัดการไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ควรมีการวางแผนการดำเนินงาน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานมีการเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎี และการปฏิบัติ มีทักษะการตรวจที่มีประสิทธิภาพและถูกต้อง ส่งเสริมให้มีการค้นคว้า สืบค้นข้อมูล และวิทยาการใหม่ ๆ การมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน มีส่วนสำคัญที่จะทำให้ งานประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนให้มีความเพียงพอ ทันสมัย เหมาะสมและใช้งานได้ตลอดเวลา ตลอดจนจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ด้านนโยบาย ควรมีการวางแผนและแก้ไขปัญหาให้มีแนวทางที่ชัดเจน มีการสนับสนุนทรัพยากรการบริหารด้านกำลังคน งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขอความร่วมมือในการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ซึ่งจะทำให้ประสิทธิผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ด้านวิชาการ ควรมีการพัฒนารูปแบบการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในด้านความรู้ ทักษะ เทคนิค และวิธีการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่มีคุณภาพและถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความชำนาญทั้งด้านความรู้และการปฏิบัติ สามารถไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมาย ได้มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองอย่างถูกวิธี ซึ่งจะช่วยลดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูก ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอย่างสม่ำเสมอ

ด้านปฏิบัติการ เพื่อการเข้าถึงบริการและการรับบริการของสตรีกลุ่มเป้าหมายควรมีการวางแผนการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์โครงการให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้ารับการตรวจ ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ขอขอบคุณ อาจารย์ธนชัย พิระธรณิศร์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กรมอนามัย อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหนองบัวลำภู สาธารณสุขอำเภอเมืองหนองบัวลำภู หัวหน้ากลุ่มงานเวชกรรมสังคม นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเมืองหนองบัวลำภูทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข. แผนพัฒนาการสาธารณสุขในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). อุดลำนานา.
2. วิลาวรรณ รพีพิศาล. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : วิจิตร หัตถกร, 2549.
3. สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2546.
4. ปิยธิดา ศรีเดช และศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช. การบริหารงานสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 3, 2530. กรุงเทพมหานคร : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.
5. ผาสุก กัลย์จักษ์. ผลการปฏิบัติงานให้บริการตรวจหาเซลล์มะเร็งปากมดลูกระดับตำบล ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
6. จิตติมา พานิชกิจ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคหัด ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
7. เทพพนม เมืองแมน, สวิง สุวรรณ. พฤติกรรมองค์กร. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.
8. วรวิรัตน์ สุนทรสุข. ประสิทธิภาพการดำเนินงานอนามัยแม่และเด็ก ของสถานีอนามัย ในจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
9. พรทิพย์ พึ่งอ่อน. ประสิทธิภาพการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ ของสถานีอนามัย จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
10. หฤทัย ทบวงษ์ศรี. ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานของหัวหน้าสถานีอนามัยตามแผนงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
11. บุญเรือง ชูชัยแสงรัตน์ และคนอื่น ๆ. การพัฒนาสถานีอนามัยในพื้นที่ทั่วไปและพื้นที่เฉพาะ เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2539.
12. กาญจนา อินทรักษ์. ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.